

Yleisten kirjastojen valtakunnallinen tekoälyosaamisen kehittämishanke

Anneli Haapaharju

AKE-linja 12.3.2026

**VALTAKUNNALLINEN
KEHITTÄMISTEHTÄVÄ**

Hankkeen tavoite

- Vahvistaa ja kehittää yleisten kirjastojen henkilöstön tekoälyosaamista. Erityisenä painopisteenä on generatiivisen tekoälyn hyödyntäminen kirjastojen arjessa
- Edistää vastuullisia ja eettisiä tekoälyn käyttötapoja
- Luoda käytännön toimintamalleja
- Tuetaan kirjastojen roolia medialukutaidon ja kriittisen tiedon käytön vahvistajina.
- Tukea tekoälyyn liittyvien palvelujen kehittämistä kansalaisille

Mitä hankkeessa on jo tehty

- Valtakunnallinen kysely kirjastojen tekoälyosaamisesta ja koulutustarpeista on toteutettu
- Ohjausryhmä on perustettu tukemaan hankkeen suunnittelua ja toteutusta
- Hankkeessa on käynnistetty yhteistyökeskustelu OKM:n kanssa tekoälyyn liittyvien osaamislinjausten ja kansallisen viitekehyksen tarkastelussa
- Lisäksi ollaan käynnistetty vuoropuhelu Kuntaliiton kanssa, jotta voidaan tarkastella kuntien linjauksia ja mahdollisuuksia hyödyntää tekoälyä kirjastotyössä vastuullisesti ja tietoturvallisesti

Kyselyn tausta

- Valtakunnallinen kysely kirjastojen tekoälyosaamisesta.
- Kyselyyn on nyt vastannut 562 kirjastotyöntekijää eri puolilta Suomea.
- Kysely kartoitti kirjastojen henkilöstön tekoälyosaamista, käyttötapoja sekä koulutustarpeita.
- Lisäksi selvitettiin henkilöstön huolia, eettisiä kysymyksiä sekä kuntien linjauksia tekoälyn käytöstä.

Keskeiset havainnot

- Kirjastokentällä on sekä innostusta että kriittisyyttä tekoälykohtaan.
- Moni mainitsi tekoälyn olevan jo osa kirjastojen arkea, mutta osaaminen vaihtelee paljon
- Osa vastaajista käyttää tekoälyä jo hyvinkin aktiivisesti työssään, kun taas toiset eivät käytä sitä lainkaan.
- Koulutuksille ja yhteiselle keskustelulle on selkeä tarve.

Lisää havaintoja

- Ruotsinkielisissä vastauksissa korostui usein tekoälyn käytännöllinen hyöty ja kiinnostus erilaisiin työkaluihin sekä käännökset ja tekstien muokkaus mainittiin usein.
- Suomenkielisissä vastauksissa korostui enemmän kriittinen keskustelu sekä erityisesti ympäristövaikutukset ja eettisyys nousivat esiin.

Suurimmat huolet tekoälyn käytössä

- Luotettavuus nousi suurimmaksi huolenaiheeksi.
- Tietosuoja ja tietoturva huolestuttavat suurta osaa vastaajista.
- henkilöstön osaamisen suuret erot sekä tarve yhteiselle keskustelulle siitä, miten tekoälyä käytetään kirjastotyössä.

Miten tekoälyä käytetään kirjastoissa

- Tekstien ideointi ja muokkaus.
- Käännökset ja monikielinen viestintä.
- Viestintä ja markkinointi.
- Tiedonhaun ja pitkien tekstien tiivistämisen tukena.

Mitä koulutuksilta toivotaan

- Kirjastot toivovat erityisesti käytännönläheistä koulutusta ja esimerkkejä arjen työstä.
- Konkreettisia työkaluja ja ohjeita.
- Opastusta promptien kirjoittamiseen ja eri työkalujen käyttöön.
- Itseopiskelumateriaalit ja verkko-opetus.
- Liboppi-kurssit ja webinaarit.
- Työpajat ja mahdollisuus kokeilla työkaluja käytännössä.
- Vertaisoppiminen ja AI-kahvit.

Kevään 2026 koulutuksia

- **Webinaarisarjat**

- Ruotsinkielinen webinaarisarja
AI i bibliotek – från grundförståelse till strategisk utveckling
alkaa **18.3. klo 13–14** (Teams; maaliskuu-syyskuu)
- Suomenkielinen webinaarisarja yhteistyössä Faktabaarin kanssa (tulossa vielä keväällä)
- Ruotsinkieli opintopiiri tekoälystä (suunnitteilla)

- **AI-kahvit** (Teams)

- **23.3.** Tekoäly ja medialukutaito
- **28.4.** Monikielinen viestintä ja käännöstyö
- Huhtikuussa: Copilot Chat kirjastotyön tukena (turvallinen käyttö)
- Elokuussa: Näin rakennat oman tekoälyagenttin

Suunnitteilla myös

- **Työpajoja ja koulutuspäiviä**, joissa keskitytään tekoälyn käytännön sovelluksiin kirjastotyössä
- **Oppimateriaaleja ja ohjeistuksia** kirjastojen henkilöstölle ja asiakkaille; ns. AI-pelikirja, joka kokoaa keskeiset periaatteet, työkalut ja esimerkit tekoälyn käytöstä
- **Liboppi-kurssi**, esim. jatkokurssi jo olemalle sekä kaksikielinen.
- Mahdollinen **tekoälyn harjoittelu- ja oppimisympäristö**, jossa kirjastohenkilöstö voi turvallisesti kokeilla eri työkaluja
- Mahdollinen **valtakunnallinen seminaari**, jossa jaetaan hankkeen tuloksia ja hyviä käytäntöjä (hybridi)

”Tekoäly ei korvaa kirjastoammattilaisia, mutta tekoälyä osaava kirjastoammattilainen voi tehdä työnsä tehokkaammin ja auttaa asiakkaita uudella tavalla.”

KIITOS!

